

ALZBETA KNAPPOVA - ALZBE-
TA KNAPPOVA - ALZBETA KNA
POVA - ALZBETA KNAPPOVA -
ALZBETA KNA
KNAPPOVA
POVA - ALZBA APPO

A large, expressive yellow brushstroke graphic that starts from the right edge and sweeps across the lower half of the page, partially obscuring the background text. It has a soft, painterly texture.

V rámci projektu jsem se věnovala **genealogii angažované ženské literatury v Polsku v průběhu 20. století**. Soustředila jsem se především na tvorbu Zuzanny Ginczanky a Anny Świrszczyńskiej. Tyto dvě básnířky – každá v jiném momentu historie – odvážně prolamovaly tabu, promlouvaly ve jménu slabých a trpících a vynalézaly jazyk ženské tělesnosti. Obě se staly ikonami, jejichž tvorba dodnes v polské společnosti velmi silně rezonuje.

Vybrané dílo:

Anna Świrszczyńska: *Jestem baba* (1972)

Pracovní jazyky:
polski → čeština

Datum pobytu:
13.-27. dubna 2026

Místo pobytu:
Zamek na Wodzie,
Wojnowice

Organizátor rezidence:

KEW
Kolegium
Europy
Wschodniej

Alžběta Knappová vystudovala bohemistiku a komparatistiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Studovala také polonistiku na Jagellonské univerzitě v Krakově a několik let žila ve Varšavě, kde působila jako lektorka českého jazyka pro cizince. Zajímá se o současnou literaturu střední Evropy, především o literaturu polskou a ukrajinskou, a o feministické aspekty v literatuře. Pracuje jako redaktorka a překladatelka, je členkou šéfredaktorského kolektivu měsíčníku pro světovou literaturu *Plav* a spoluzakladatelkou nově vzniklého festivalu literárního překladu FLIP. Z polštiny přeložila mimo jiné romány *Jen zubatí se smějou* Zyty Rudzké či *Nenasytné* Małgorzaty Lebdy.

ALZBETA KNAPPOVA - ALZBE-
TA KNAPPOVA - ALZBETA KNAP-
POVA - ALZBETA KNAPPOVA -
ALZBETA KNA
KNAPPOVA
POVA - ALZBA APPO

A large, expressive yellow brushstroke graphic that starts from the right edge and sweeps across the middle of the page, partially obscuring the background text. It has a soft, painterly texture.

**Máte-li zájem o přečtení
úryvku z překladu,
kontaktujte
překladatelku (e-mail)**

aknappova@gmail.com

**Další informace o
překladačce
naleznete na stránce:**

archipelagos-eu.org

Synopse

Anna Świrszczyńska (1909–1984) se do literatury zapsala jako radikální inovátorka jazyka ženského těla. Začala publikovat ve 30. letech poezii, literaturu pro děti a dramatické texty, věhlas si nicméně vydobyla až třemi sbírkami ze 70. let: *Jestem baba* (*Jsem ženská*, 1972), *Budowałam barykadę* (*Stavěla jsem barikádu*, 1974) a *Szczęśliwa jak psi ogon* (*Šťastná jako psí ocas*, 1978). V nich si básnířka vybudovala osobitou poetiku, vyznačující se úsporností a surovostí a koncentrovanou na detailech naplněných emocionálním a existenciálním přepětím. Tímto jazykem promlouvala ve jménu ponížených a zraněných.

Na jedné straně to byli padlí hrdinové a hrdinky Varšavského povstání ve sbírce Stavěla jsem barikádu, v níž se jí podařilo nalézt svébytný, nepatetický jazyk pro vyjádření zásadního národního traumatu. Na straně druhé zasvětila svou tvorbu ženám – mladým i starým, trpícím, dychtivým i radostným. Sama autorka komentovala svou potřebu věnovat se ženské zkušenosti takto: „Mírou velikosti básníka je počet lidí, ve jménu kterých promlouvá. A proto jsem se já, jako žena, rozhodla psát o ženských otázkách, o křivdách, které se jim dějí.“ Sbíрка Jsem ženská je považována za první tak odvážnou feministickou sbírku polské literatury a stala se přelomovou pro celou polskou poezii. Představuje svědectví pokořování žen v patriarchální společnosti a vytváří literární prostor ženské solidarity. Úsporné básně jsou plné napětí a kontrastů, současně groteskní, naturalistické a čiré. Sevřeny jsou okolo extrémních okamžiků lidské existence: násilí, ponížení a smrti, ale i blízkosti, sexu, lásky a extatických momentů radosti. Świrszczyńska svou odvahou, s jakou pojmenovávala ty nejtraumatičtější a nejintimnější momenty ženské zkušenosti, otevřela novou cestu, jak psát o ženském těle.

Popis projektu Archipelagos

Projekt Archipelagos si klade za cíl odhalit rozmanitost literárních hlasů z celé Evropy tím, že podporuje roli překladatele jakožto odborníka, který objevuje literaturu psanou tzv. „malými jazyky“, a posiluje odborné kompetence profesionálů v oblasti knižního trhu.